

KARTA KURSU

Nazwa	Planowanie przestrzenne
Nazwa w j. ang.	Spatial planning

Koordynator	dr inż. arch. Beata Stelmach-Fita	Zespół dydaktyczny
		dr inż. arch. Beata Stelmach-Fita dr Łukasz Quirini- Popławski
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele uczenia się)

Po zakończeniu kursu student potrafi przedstawić i wyjaśnić zależność pomiędzy regionalnymi uwarunkowaniami istotnymi dla kształtowania przestrzeni w gminie – istniejącymi i zapisanymi w planach zagospodarowania przestrzennego województwa. Rozpoznaje powiązania pomiędzy dokumentami planistycznymi na różnych poziomach zarządzania, zna metody badania stanu i zmian przestrzennego zagospodarowania. Student potrafi przeprowadzić podstawowe badania terenowe na potrzeby dokumentów planistycznych gminy. Jest przygotowany do świadomego uczestnictwa w partycypacji społecznej.

Warunki wstępne

Wiedza	Brak
Umiejętności	Brak
Kursy	Brak

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Zna rolę przestrzeni w planowaniu przestrzennym.	K_WG02,
	W02 Umie opisać proces planowania przestrzennego przedstawiając najważniejsze dokumenty z nim związane.	K_WG06, K_WG08, K_WK02, K_WK04,
	W03 Rozpoznaje najistotniejsze cechy regionu z punktu widzenia planowania przestrzennego	K_WG03, K_WK02 K_WK04,
	W04 Rozumie pojęcie zrównoważonego rozwoju	K_WK04.

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Potrafi odczytać i interpretować istniejące dokumenty planistyczne na szczeblu gminy i województwa i wynikające z nich uwarunkowania i przesądzenia rozwojowe	K_UW01, K_UW02, K_UW03, K_UW05,
	U02 Rozumie zapisy strategii rozwoju w zakresie przestrzennego rozmieszczenia atutów gminy i obszarów problemowych oraz możliwości jej realizacji w zakresie rozwoju przestrzennego	K_UW07, K_UW08,
	U03 Potrafi identyfikować najistotniejsze problemy i potrzeby rozwoju przestrzennego w zakresie sfery społeczno-gospodarczej.	K_UW07, K_UO02, K_UU01

	Efekt kształcenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Jest zdolny do krytycznego wnioskowania	K_KK01
	K02 Wykazuje gotowość do działań indywidualnych i społecznych, w tym partycypacyjnych na rzecz ochrony środowiska w kontekście interesu publicznego.	K_KK03 K_KO01
	K03 Potrafi pracować indywidualnie i w grupie	K_KK03, K_KK04,

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin	15 (ZO)			15						

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów i ćwiczeń.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium
W01							X	X		X			X
W02							X	X		X			X
W03							X	X		X			X
W04							X	X		X			X
U01				X			X	X		X			X

U02				X			X	X		X			X
U03								X		X			X
K01							X	X		X			X
K02							X						
K03							X	X		X			X

Kryteria oceny	<p><u>Część wykładowa</u> oceniana jest na podstawie pozytywnie zdanego zaliczenia w formie testowej i opisowej, pracy pisemnej - Esej na wybrany temat, oraz ustnej wypowiedzi na wykładzie.</p> <p><u>Część ćwiczeniowa</u> oceniana jest na podstawie pozytywnie złożonego kolokwium oraz zaliczonych prac indywidualnych i grupowych wykonywanych podczas ćwiczeń, a także grupowego projektu semestralnego.</p> <p>Obecność obowiązkowa</p> <p>Końcową ocenę z przedmiotu stanowi średnia arytmetyczna oceny z części wykładowej oraz oceny z ćwiczeń.</p>
Uwagi	Zaliczenie z oceną.

Wykłady:

- 1) Film „Inteligentne miasto Aarhus”, wprowadzający do dyskusji na temat złożoności planowania przestrzennego i potrzeby wspólnego rozwiązania problemów: rząd, samorząd, społeczeństwo (*trialog*); Retrospektywa kształtowania miast i regionów. Początki planowania, definiowania miast i regionów. Karta Ateńska, Karta Lipska; Nowa Urbanistyka; Cele planowania przestrzennego. Struktura miasta; Obraz miasta;
- 2) Planowanie przestrzenne na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym w Polsce w kontekście ustaw: o planowaniu przestrzennym i polityki rozwoju. Sporządzanie dokumentów planistycznych w Polsce. Procesy rozwojowe i skutki planowania przestrzennego w Polsce; *Urban Sprawl*;
- 3) Typy opracowań planistycznych w Polsce w kontekście innych krajów. Definicja planu, typy planów, systemy klasyfikacyjne w Stanach Zjednoczonych. Nowoczesny model systemu planowania przestrzennego w Holandii. Reforma planowania przestrzennego i autorski model systemu planowania przestrzennego w zintegrowanym systemie planowania. Analizy wybranych projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Rewitalizacja na przykładzie Hamburga – film;
- 4) Elementy kompozycji krajobrazowej i urbanistycznej. Atrakcyjność przestrzeni miasta i regionu, wartość krajobrazu. Rola wspólnej przestrzeni i jej wpływ na relacje międzyludzkie – film „Czy potrzebna jest nam wspólna przestrzeń” połączona z dyskusją;
- 5) Warsztat planisty i urbanisty - technologie GIS. Dane przestrzenne w procesie planistycznym – geoportale i otwarte dane. Zbiory danych referencyjnych dla planowania przestrzennego. Europejskie klasyfikacje w zakresie zagospodarowania przestrzennego HILUCS oraz przepisów odrębnych; Kolokwium sprawdzające wiedzę na podstawie wykładów i literatury;

Ćwiczenia:

- 1) Omówienie ćwiczeń, specyfiki projektu. Wybór miejscowości do projektu w zespołach 3-4 osobowych. Praca w terenie z fragmentem obszaru załącznika graficznego miejscowego planu w skali 1 : 1000. Interpretacja znaków Mapy Zasadniczej i ustaleń planu. Mapy geodezyjne a załączniki graficzne miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy (mpzp).
- 2) Kolokwium z umiejętności interpretacji załączników graficznych miejscowych planów. Opracowywanie załączników graficznych na podkładach mapy topograficznej skala 1 : 10 000. Analizy do projektu: Strategii rozwoju, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (suikzp), Gminny Program Rewitalizacji. Omówienie różnicy pomiędzy dokumentem polityki przestrzennej jakim jest suikzp a aktem prawa miejscowego – mpzp. Praca domowa: analiza terenu, inwentaryzacja urbanistyczna, wywiady, dokumentacja fotograf.
- 3) Prezentacja wyników wizji w terenie: analizy terenu, robocze rysunki na kalce – inwentaryzacja z legendą, wyniki wywiadów (5 pytań do 10 osób n.t. problemów funkcjonalno-przestrzennych). Analiza fizjonomii gminy – wydruki z google earth, kalka, ołówki, cienkopisy, flamastry.
- 4) Korekty opracowywanych załączników graficznych, na podkładach mapy topograficznej 1 : 10 000 analitycznych z uwarunkowaniami istniejącymi: funkcje główne, ochrona środowiska, dziedzictwo

kulturowe, komunikacja i infrastruktura techniczna oraz i z koncepcją projektową (strefy polityki przestrzennej oraz indywidualne rozwiązania projektowe na wybranym obszarze gdzie zidentyfikowano problemy przestrzenne) oraz tekstów „Charakterystyka i koncepcja rozwoju gminy”.

- 5) Oddanie projektów i ich obrona, prezentacja. Ocena subiektywna i ocena obiektywna grupy. Miejsce i rol partycypacji społecznej w planowaniu przestrzennym – warsztaty dydaktyczne.

Słowniczek (5-15 pojęć w języku angielskim)

- community participation
- contemporary urban planing
- environmental policy
- geographic information
- Global Monitoring for Environment and Security satellite monitoring for cities
- land use, land cover
- new integrated planning
- urban and regional studies
- urban planners and architects
- Spatial Information in Europe
- satellite monitoring of land use
- spatial policy and development policy
- spatial planning
- URBAN ATLAS

Wykaz literatury podstawowej

- Brzosko-Sermak, A., Quirini-Popławski, Ł. (2015). Konsultacje społeczne w tworzeniu wybranych dokumentów planistycznych na przykładzie Krakowa [w:] T. Kudłacz, P. Lityński (red.), Studia Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, 161, 448-458.
- Chmielewski, J.M. (2015). Teoria i praktyka planowania przestrzennego. Urbanistyka Europy, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa.
- Izdebski, W. (2018). Dobre praktyki udziału gmin i powiatów w tworzeniu infrastruktury danych przestrzennych w Polsce, Geo-system.com.pl, Warszawa.
- Lorens, P., Martyniuk-Pęczek, J. (2011). Planowanie i realizacja przedsięwzięć urbanistycznych, Gdańsk.
- Lorens, P., Mironowicz I. (2013). Wybrane teorie współczesnej urbanistyki, Akapit-DTP, Gdańsk.
- Lynch, K., (2014). *Obraz Miasta*, Archiwolta, Warszawa.
- Przewoźniak M., Czochański J. T., (2020). Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej. Ujęcie proekologiczne. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Gdańsk-Poznań
- Stelmach-Fita B. (2021). Publiczny dostęp do danych o zagospodarowaniu przestrzennym w nowym zintegrowanym planowaniu. Szanse i wyzwania dla Polski. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków.
- Stelmach-Fita B. (2021). European Land Use Spatial Data Sources and Their Role in Integrated Planning: Opportunities and Challenges for Poland, Land MDPI, <https://doi.org/10.3390/land10111138>
- Stelmach-Fita B. (2019). Nowe zintegrowane planowanie w kontekście kształtowania i rozwoju terenów przemysłowych i usługowych w regionach metropolitalnych, Prace Komisji Geografii Przemysłu PTG, 33 (4),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. 1999 nr 43. Poz. 430).
- Polska Norma, Rysunek budowlany - Oznaczenia graficzne stosowane w projektach zagospodarowania działki lub terenu, PN-B-01027, Polski Komitet Normalizacyjny, lipiec 2002.
- PN - EN ISO 11091: 2001 Rysunek budowlany - Projekt zagospodarowania terenu
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach polityki rozwoju;
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

Wykaz literatury uzupełniającej

- Gehl, J. (2013). Życie między budynkami. Użytkowanie przestrzeni publicznych, RAM, Kraków.
- Jędrychowski, I. (red.), 2008, Hipsometryczny atlas Krakowa, Biuro Planowania Przestrzennego, Urząd Miasta Krakowa, Kraków, 318
- Jędraszko A. (2005). Zagospodarowanie przestrzenne w Polsce – drogi i bezdroża regulacji ustawowych.
- Nowakowska A. (2015). Nowoczesne metody i narzędzia zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Stelmach-Fita, B., Brodowicz, D. (2017). Baza wiedzy o regionie i jej rola w rozwoju terytorium, Biuletyn KPZK PAN, Zeszyt 268, s. 186-209.
- Stelmach-Fita, B., Pękalska, M., Bartoszczuk, P. (2017). Monitorowanie oraz udostępnianie informacji o zjawiskach społeczno-gospodarczych w Polsce, Prace Komisji Geografii Przemysłu PTG, 31(3), Kraków.
- Stelmach-Fita, B. (2017). Europejskie źródła danych w zakresie zagospodarowania przestrzennego: potrzeby i ograniczenia, Prace Komisji Geografii Przemysłu PTG, 31(3), Kraków.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	4
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do zaliczenia	6
Ogółem bilans czasu pracy		60
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2